

Babil Sayma Sistemi

M.Ö. 2000 yıllarında Mezopotamya'da yaşayan Babillilerin, bilimin çoğu dalında, oldukça ileri bir seviyeye ulaşmış oldukları bilinmektedir. Öyle ki; Babil şehrini zamanın bilim merkezi haline getirmişlerdir. Özellikle matematik ve astronomide çok ilerlemişlerdir.

Babilliler, 59'dan büyük sayıları da, basamak düşüncesinden yararlanarak yazdılar. 60 sayısını taban olarak kullandılar. Gruplamalarını 60'lık olarak, yani $60 \times 2 = 120$, ... şeklinde yaptılar. Böylece ilk kez sayılarda basamak fikrini gösterdiler. Babiller, sayıları yazarken iki tane sembol ve bulunmayan basamaklar yerini doldurmak için de, ((:)) işaretini kullanmışlardır.

Babil rakamları arasında da, sıfır rakamını gösteren bir sembol yoktur. Rakamları sağdan sola doğru yazarak ifade ettikleri anlaşılmaktadır.

Aşağıdaki tabloda, bazı on tabanlı sayıların Babil sayma düzeninde ne şekilde yazıldığı gösterilmiştir.

Onluk Sayma Düzeninde	4	12	36	59
Babil Sayma Düzeninde				

Babilliler, kil tabletler üzerine "sitolüs" adı verilen tahta parçası ile yazarlardı. Bu tür yazıya çivi yazısı denir. Kağıt yapmayı, henüz bilmediklerinden, kilden yapılmış levhalar kullanmışlardır.

- Dört Temel İşlem -

a) **Toplam:** Rakamları (işaretleri) yan yana yazarak yapıyorlardı.

b) **Çarpma:** Toplama işlemine benzer, çok yorucu bir yol uyguluyorlardı. Bu kadar uzun işlemlerin zorluğu karşısında, özel çarpma tabloları hazırlamışlardır.

c) **Kesirler:** Çoğu zaman kesirler, paydası birim (yani 60) olan sayı ile ifade ediliyordu. Yalnız, çok eski tarihten beri, Babil'de $1/3$, $2/3$, $5/6$ gibi bir çok basit kesirlerin kullanıldığı da anlaşılmaktadır.